

Nrő. 13.

A' FELS. CSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMEBŐL.

Adult Betsből, Kedden Februarius 12-ik napján
1875-ik évfolyamban.

B é c s.

Rochefoucault úr az új Frantzia Császári Követ, minekutánna e. h. 8-kán Status - Minister Gróf Kobenczel ő Exc.jánál a' maga meghitelező követtségi levelét bemutatta; 's a' következő napon magát a' Német Birodalom Vice - Status - Kanczellariusához Kolloredő ő Hertzegségéhez is bevezettette 's mutattatta volna; mindezekután végzetre e. h. 13-ká határozottatott arra; hogy méltóságához illő pompával a' Császári Fels. Udvarba; az első békölzöntő audientziára ő Cs. és Cs. Kir. Felsege eleibé; felmennyen.

Nálunk igen változó kedvetlen idő jár. Ha-

tának egyik cikkelyében, a' Respublikának kormányozására nézve az is meg határozatott, hogy a' Landammanság (Praesidium Pagorum Helveticorum) az az a' kormányozói hivatal minden két elztendőben változék, és egyszer a' Katolikusok, másszor a' Réformatusok közül választassék Landamman. Ezen meg határozásnál fogva Affry Uri Cantonbeli polgár volt az első Landamman, ő után pedig Berna Cantonbeli polgár W a t t e n w y l, a' ki ezen folyó 1805-ik elztendőnek első napján, a' Solothurni Préfectusnak polgár Glutznak adta ezen hivatalját által. Az általadásnak tisztelemóniája a' Bernai és Solothurni Cantonoknak határain fekvő városban F r a u b r u n n b a n ment végbe, a' hova mind a' két Cantonból valogatott hadi nép, 's kiváltképen szabad seregbeli katonaság és pattantyúsok gyűltenek vala. Landamman W a t t e n w y l, több Bernai Tanátsbeli személyekkel, az oda való Generál Stábbal, a' Respublika fő Cancellariusával, és Status Titoknokjával, úgy mint M o u f s o n és G a f s e r Urakkal ment béleg elsöben F r a u b r u n n b a, holott rendkívül való pompás tisztelettel fogadták őket. Az Auszriai, Frantzia, Spanyol, Olasz Respublika, és a' Bavariai Val. Fejedelemségi követ miniszterek nyomba követték őket. Végre maga G l u c z U r is szamos Solothurni polgárokkal egyetembe oda érkezett, és a' fent említett személyekkel egygyütt a' várba fel ment, holott W a t t e n w y l úr igea velös orátiót mondván a' jelenvölt deputatusok előtt, a' Respublika új constitutióját, az úgy nevezett M e d i a t i o A c t a j á t, 's a' Status nagy petsétjét az új Landammannak által adta, 's néki

a' fent nevezet urakat M o u f s o n t és G a f s e r t, 's velek együtt H a u f e r General Adjutánt különöffen ajánlotta. Azután maga Gluc z ú r is szép oratiót mondott a' gyűlés előtt. A' jelenvőlt idegen követ ministerek a' szokott tzeremonia szerént bútsút vettek az Ex-Landammantól W a t t e w y l Urtól, az új Landammant pedig megköszöntötték. — Ezen czeremoniát egy baratságos vendégség zárta bé.

A' Frantzia Császár I. N á p o l e o n koronázatasára Párisba küldetett Helvétziai deputatusok hazájokba már vissza tértek. A' midön, a' múlt December 23-ik napján bútsúzó audientian voltak volna a' Császárnál, a' Frantziák és Helvetusok közt való kereskedésre nézve azt mondotta nekik, hogy különös kereskedésbeli egyesség által kelle-ne azt meg határozni; hogy Helvéczianak mind népessége, mind más nemzetekkel való kereskedése igen nagy, de hogy semmi meg határozott intézetei 's törvényei nintsenek a' vámokra és harmintzadokra nézve. — Minthogy semmi rendelkezet nem adtak ezeknek a' deputatusoknak a' Helvétziai Concordatára nézve, még tsak munkába sem lehetett azt venni. — A' mit a' Helvétziai Constitutióra nézve ezek a' deputatusok a' Fr. Császár szájából hallottak, az egézien meg nyugtatta azokat, a' kik annak ujabbi meg változtatásától tartottak vala.

A' Bünden Cantóban, Salis Urnak előülése alatt egy olly gazdaságra ügyelő Társaság formálódott, melly ezen Respublika leg nevezetesebb embereiből áll, és nem tsupán a' mezei gazdaságnak meg jobbitásában foglalatoskodik, hanem mások-

kal levelező tagjainak segítségük által minden magános gyűlekezeteknek népeiségekről, iparjairól, foglalkozásaikról, kereskedésekről, 's több e' felé tárgyokról tudósításokat veszen, és minden eddig náluk uralkodott visszaéléseknek elhárításokra utat, módot, és eszközöket mutat. — A' hol a' természetnek elrejtett kincsait meg felfedte, maga tagjai közül a' leg alkalmatósabbakat oda küldi, meg vizsgálattya, és azoknak keresésekre figyelemetesekké teszi a' lakosokat. Illy módon vizsgálattya meg a' múlt őszel a' Rathsbrunnbadi köziklát, mellyben sok hasznos mineralis kútfejek találtattak.

Svécia Ország.

Azoknak a' Izerentsétlen Gothenburgi lakosoknak izámokra, a' kik a' múlt őszel volt nagy tűz támadásban minden vagyonaiktól meg fosztatvan alamisna kérésre jutottak, 1800 tallért küldött a' Fels. Svéciai Király. Eö Felségének ezen jóltévő példája nemcsak Svécia Országban, hanem másutt is sok követőket talált, nevezetessen Hamburg városában, mellynek nemes indulatú lakosai 4000 Markot szedtek magok közt öszve azon áldott végre.

Ennek az északi Országnak némelly részeiben olly kemény hideg volt a' télen, hogy minden vizet jéggel vonattatván bé, semmi egyesülése nem lehetett Német Országgal, és a' Stralsundból Stockholmba küldetett Kuriroknak nagy kényeséssel kellett és lehetett oda jutni. Azoknak a' hajóknak, mellyek Eö Svéciai Kir. Felségeknek Stralsundból leendő vissza vitelekre küldettek, lehetett

len volt a' fok jég miatt az oda való kikötő helyhez közelíteni. — Stockholm városa nem kevés nyughatatlanlágba esett a' miatt, hogy Eö Felségek a' múlt Decemberben próbát tettek a' Balticum Tengeren való által menetellel, de hogy az akkor támadt tengeri szélveszek miatt nagy veszedelem közt forgott betses életek. Arról, hogy Stralsundba, ha mind fok vizfontagságok között is, fzerentséssen vissza tértek, semmi tudósítást nem vehettek tőlünk az Eö Felségekért szorgalmatoskodó Stokholmiak.

Orosz Birodalom.

Az érdemeket, és hiv szolgálatot betsülni tudó, 's meg is jutalmaztatni kívánó I. Sándor Orosz Császár, a' maga Koppenhágai Kir. udvarnál lévő követjét Lifa ke vits urat a' Sz. Anna vitézi Rendje első Classisának tagjává tenni, 's őt azon rend tsillagos és brilliantos kövekkel rakott keresztével meg ajándékozni méltóztatott, melly 4000 rubelre betsültetik; Ez a' követ úr eszközlötte t. i. azt ki, hogy Sylv en ör Dánus hajós kapitány olly jó tengeri kártyát adott. L e h m a n n Orosz Vice-Admiralisnak, a' melly nélkül, a' múlt ősszel a' Norvégiai partok mellett támadt irtództató tengeri szelek közt, bizonyoffan hajótörest kellett volna néki szenvedni. A' nevezett Danus hajós Kapitánynak ezen jószivűségét egy szép brilliantos gyűrűvel jutalmaztatta meg a' Fels. Orosz Császár.

Krímianak minden természet javaival bővülő tartománya, a' múlt században, nevezetesen 1778-ik esztendőben, meg unván a' fok belső és külső nyughaghatlanságot, önként az Orosz Birodalom pálczája alá vetette magát. Azon idő-

nek pontjától fogva minden úton módon igyekez-
 tenek az Orosz uralkodó Fejedelmek, nevezetesen
 néhai II. Katalin, 's ennek nyomdokait követő nagy
 unokája I. Sándor Császárt boldogítani. A' múlt
 évtizedökben a' Fekete tenger partján egy szép,
 és a' kereskedelem nézve nagy hasznú várost épí-
 tetett, mellynek Odessa a' neve. Ritkán lehet-
 ne a' hióriából olly várost említeni, melly olly
 hirtelen fel épült volna mint ez. Ennek még 1798^{an}
 ik évtizedben csak a' pusztá helye volt; most
 pedig, az abban lévő, 's két három emeletű kö-
 háznak 2000-re, lakosainak pedig 15000 lélek-
 re tétetik a' száma. Ennek kikötő helyéből, egy
 két évtized el forgása alatt igen sok életet; mé-
 zet, viaszt, szörös bőrt, 's több e' féleket vitték ki
 az Anglusok és más kereskedő nemzetek, mellye-
 kért többször kész pénzel fizettek. — Melly nagy
 hasznára legyen az Orosz Birodalom déli részének
 a' fekete tenger, le nem lehet rajzolni.

Néhány hónapoktól fogva azt hirtelték a' kö-
 zönséges Európai levelek, hogy a' Pétersburgi
 Császári ministeriumban nagy változás fogna kö-
 vetkezni a' Frantziák és Anglusok közt támadt el-
 lenségeskedésre nézve. — Ez, a' mint az 5-ik Jan-
 Pétersburgi tudósítások tartásuk, tellyességgel nem
 igaz, és azok, a' kik az Orosz ministeriumba le-
 endő változással magokat ketsegtetik, nagyon meg-
 tsalatkoznak. I. Sándor Császárnak egyedlen
 egy principiuma vagyon, tudniillik; a' maga Cs.
 Koronájának ditsőssége, 's Európának egy ará-
 nyúsága. Ettől a' sínór mártektől sem jobbra sem
 balra nem távozhatnak az Orosz ministerek.

A' mezei gazdaságnak tökéletesítésére ügye-
 lő Petersburgi tudós Társaságnak azon gyűlése-

ben, melyet a' múlt November 15-ikén, mint maga fundáltatasának innep napján tartatott, azon jutalmak is, melyeket a' fel tett kérdéseknek leg jobb meg fejtésekre fel tett vala cz a' Társaság, ki olztatódtak. Ezen kérdésre; Mi lehet a' fa szükének és eleség drágaságának fő oka? 44 könyvetske küldetett bé; az Oroszok közül Sch w i t k o f Titoknok, a' Német Tűdósok közül a' Szalczburgi Vál. Fejedelemségből Koch Titoknok nyerte el az arany's ezüst medalliát. — Ezen fel tett kérdésre: Miként kellyen a' fa szükségét meg kilsébiteni? 30 tractatuskák küldettek bé. Az erre tett jutalmat Nördheimi Senator és Erdő Főgondviselő B r a u e r nyerte el az arany; az ezüst medalliát pedig Titoknok M e r k e l T u l á b a n, és All-hadnagy B o g d a n o f Ukrajniában s. a. t. Azután következő jutalmaztató kérdések tetettek fel: Min é m ű s z á n t ó v a s l é g y e n a z O r o s z B i o d a l o m f ö l d j é n e k k ü l ö m b f é g é h e z k é p e s t l e g j o b b? Erre 30 species arany jutalom van tétetődve. A' földi mandolának Orosz Országban leendő termesztésére 10 aranyos medallia; a' riskásának Orosz Ország déli részében való szaporítására 10 aranyos medallia; a' Potasnak, azaz, hamuzsirnak plantából leendő készítésére 50 aranyos medallia; a' Kender meg-nemesítésére két jutalom van fel téve, úgy mint 25 és 30 species arany.

Ezen tudós gyűllésnek vége felé herczeg K u t a k i n S á n d o r arra kötelezte önnön magát, hogy ő az illyetén hafznos kérdéseknek meg fej-

tések végett, minden esztendőben 100 aranyat fog a Társaságnak adni, mely nemes indulatból, és hazafiúi szeretetből Izarmazott ajánlást, ezen hatznos Társaságnak nevében annak érdemes Előülője Csász. titkos Tanácsos Nartoff úr méltó háladással vette és meg is közönte.

Másodszori Tudósítás.

Alább írt, ezen Magy. Ujjig levelek által is tudtára kívánnya adni a Magyar Publicumnak, Utalágoknak, és több felsőbb 's alsóbb rangú utasoknak, hogy ő ezen Cs. Kir. rezidentialis városban, a' Karinthiai útzában fekvő, és a' Magyar Publicum előtt is ismételtes Vad Ember tziemerü vendégfogadót árendában által vette, minden abban lévő szállásokat, szobákat, istállókat jó rendbe hozott, szép bútorokkal felékelített, e' mellett a' hozzá bé szálló vendégeknek válogatott jó ételekkel és italokkal szolgálhat, és olly jó intézeteket tett, hogy kiki mind a' szobáknak tsinosságára, mind a' szolgálatra nézve meg elégedve legyen. — Arra való nézve tellyes bizodalommal van azért, hogy az ide jöendő Magyar uraságok 's utazók ötet az ő vendégfogadójába való bé szállással valamint eddig, úgy ennekutána is szerentséllé tenni fogják. — Költ Bétsben Böjt elő havának 1-ső napján 1805-ik esztendőben, Müller Ferencz Polgári Vendégfogadós, és a' Vad ember tziemerü Vendégfogadónak a' Karintia útzában mostani Árendása.

D. D. S.

vünk nint: és már a' jeg is el ment a' Duna v
acéről.

Frantzia Ország.

Párisból, Jan. 26-kán. Chappe, a'
Fr. országban lévő Telegraphusok' fő igazgatója
a' ki magát ezen találmánynak tökéletesítése ál-
tal esmérteffé tette, ma temettetett-el. Valami
40 ezrtendöt élt tsak. Mind azok a' Frantzia É-
scek, a' kik még nem Kardinálisok, a' Betsülev
legió' Tisztjeivé nevezettek. —

A' Moniteurben egy jegyzés olvastatik arról
az Orvos Doktor, Frank Lajosról, a' ki a'
Frantzia táborral az Egyiptomi expeditzió jele-
lén, a' maga az ólta való tartozkodásának hel-
lyéről az Europai Orvos világot sokáig nem tudó-
sította vala. Ő (egy unoka öttse az Orosz Biro-
dalomban lévő híres Franknak. Mostan Görög-
országban a' Janinai Pascha Udvari Doktora is
ezzer Livrákból (a' mi pénzünk szerént valami 10
ezer Forintokból) álló ezrtendei fizetéssel és tisz-
tefféges lakással.

A' Status-Tanátsból a' Törvényhozó Gyűlés'
eleibe vitetett nevezetesebb Törvényprojektomok
között a' következők is elő fordultak: — Ja-
vasólja a' Status-Tanáts, hogy rész szerént a' sok
gyermekü atyáknak könnyebbítettések 's reménsé-
geknek élesztetése végett, rész szerént pedig, hogy
a' Státusnak sok szép talentumu ifiak, a' kik szü-
léiknek tehetetlenségek miatt gyakran eltsenevöz-
hetnek, megnyerethessenek 's megtartathassanak
— minden atya: a' kinek 7 gyermekei vannak,
egy sut közzülök tettész szerént kiválathassanak.

's a' Státusnak adhasson, a' végre, hogy az azt neveltesse, taníttassa, 's vagy derék katonát vagy pedig jó polgári előjárót formáltasson belőlle.

Ugyan ennek alkalmatosságával fordúltak elő azon kérdés eránt, hogy a' lakosoknak valamely országban lehető hasznos népesítése miben álljon, a' következő fontos jegyzések: — „A' népnek számosítására (úgy mond egy Törvényhozó) semmi erőltetett eszközök nem kívántatnak. Ha számosabb népre van valamely országban szükség, az akadályokat kell csak elhárítani. Ilyen akadály először az eleség' dolgában való fogyatzkozás. A' mezői gazdaságot, a' szántást vetést kell virágoztatni; országúttakat, kanálisokat kell tsináltatni; &c: majd fog a' nép magátol nevedekni. Második akadály a' mesterségi szorgalmatoskodásnak nem lét; buzdíttassék ez csak a' kereskedés különbözőkülömb útjainak és módjainak könnyebbülése által; majd nem fog a' Státusnak szüksége lenni, hogy az emberek szaporodása felől maga gondoskodjék. Az akadályoknak harmadik, de nem mindenkor elhárítható vagy elkerültethető nem, tessék a' hadakozások, éhség, és ragadó nyavalyák.

Párisból, Jan. 30-ikán. A' jövő pénteken községes Konzistoriumot fog Pápa eö Sz.ge az itt lévő Erseki épületben tartani, a' mellyben Kardinalisi süvegekkel fognak Belloy és Cambaceres eö Em.jok megtiszteltetni. — Azután titkos Konzistorium tartódván, az üressen lévő Püspöki Megyék töltődnek-bé eö Sz.ge által a' Császártól kineveztetendő fő Papi személyekkel; kiknek neveik még nintsenek híhirdettetve:

Straßburgból, Febr. 3-kán. Az eddig itt feküdt őrző teregnek nagy része rendelést vett az Olasz Republika határai felé való utnak indulásra. Hasonló rendelést vettek a' falukonfekvő Regementek is felesen.

Martziából meglehetősen hiteleshű tudósítások, érkeztek ide, a' felől, hogy a' Touloni hajós tereg az Admiral Vilenneuve vezérlése alatt a' tengerre szerentsésen kivezett volna. A' kivezett hajók között van, 11 Linea hajó: 6 Fregát, és 2 Brigg, a' mellyeken a' hajós legényeken kívül 8 vagy 10 ezerig való szárazmatszátzó katonák is ülnek. — Ha meg nem tsalnak ezen tudósítások, fog még alkalmatosígnunk lenni, hogy a' dolog felől többizör is emlékezzünk.

Nagy Britannia.

Londonból, Ján. 11-kén. Itt a' jövő Febr. 20-dikára egy Fels. Hirdetés által minden hűséges alattvalók meghivattatnak, hogy azon napon, mint közönséges imádtság és böjtölés napján, az ő Felsége fegyverének bölögüléséért az egekre bürgő fohaszkodásokat emeljenek.

Két katonát fogtak-el és állítottak nem rég Londonban törvényszék' elcibe, azért, hogy egy szekérről, a' mellyen Spanyol tallérokat vittek a' pénz verő házba, a' hol t. i. ezekre most mára' György Király képit és nevit nyomják-fel, egy jó rakást elloptak. Ők magok is a' szekér mellé voltak mint őrzők rendeltetve, azért férhettek hozzá, hanem a' Káplárjok észre vévén a' lopást, bejelentette őket.

Londonból, Jan. 12-kén. Mi nagy fé-

lelemben vagyunk Északi es Déli Karolinára nézve. Tartunk, hogy közönségesen fel támadnak az ezekben találtató Feketék. Már 30-tzat felakasztattak közzülök, és valami 80-nig valót ismét ötfzfe fogdostak, minekutánna hat Fejér gazdát gyilkosan megölvén, már azon lettek volna hogy Charlostown várossára rohanván, felgyujtsák és felégesseék.

Londonból, Jan. 15-kén. Hogy a' mi nagy és titkos expeditzióknak tzielja tsakugyan valamely fontos vár' megvételenek ostrommal lejéendő próbáltatása leszen, abból hozzák-ki némelyek, hogy az arra kirendeltetett fegyveres seregen kívül, számos ágyuzók, lántzások, minások, indzsinérek, 's egyéb efféle várostromláshoz tartozó személyek is ültek hajókra. Sokak találtatnak közöttünk, nevezetesen az Oppozitzió' részin lévők, a' kik nem hagyhatjuk helybe, hogy Ministereink egy ilyen számos (20 ezer emberből álló) fegyveres sereget idegen és meszszire való expeditzióba akarnak küldeni, (ha tsakugyan valósággal akarnak) midön az ellenségnek önnön anyahazánk ellen való szélozásait még füstbe menve lenni nem látjuk, &c.

Londonból, Jan. 12-kén. Young nevű híres számvető, a' ki a' Londoniaknak nem kevés időtöltést szokott gyakran a' maga számvetései által szerezni, most közelébről azt vetettefel, hogy ha az Angliai 400 ezer önkéntvállal kozottakból álló fegyveres sereget úgy állitanák egy sorba, hogy minden két ember közt 80 ölnyi távolfág legyen, ez a' linea éppen körül fogná az 5400 Német mértföldre tellő földkerüle-

tit, és ha ezen sorban álló katonaság úgy nevezett futó tüzet adna, 5 nap, 18 óra, és 55 minuta telne benne, még az egész lineán a' tűz végig menné.

Ket Anglus gavallér régen készül egy nevezetes fogadásnak megpróbálására, a' melly abban fog állani, hogy egy kimért helyet melyik fog hamarabb el futni. Az egygyik egy Elza ki kutyán, a' másik egy sertésen fog futni, a' melly állatok már rég tanítottak nagy szorgalmatossággal ezen futásra.

Olasz Ország.

R ó m á b ó l Jan. 19-kén. A' Bavariai Val. Fejedelmi Örökös Hertzeg, a' ki egy ideig Götingában tanult 's az olta utazás által szélesíti a' világgal való esmerettségét, Gróf Haag nevezet alatt Nápolyba utazott-el innét, hanem, néhány hetek múlva visszafog ismét ide jöni. Pápa e' Szegének láthatásához még mostanság semmi reménységünk nintsen.

M a y l a n d b ó l, Jan. 28-kán. Néhány magános levelek, a' mellyek Párisból érkeztek, csak nem egész reméniséget gerjesztettek itt fokokban, hogy Napoleon Császárhoz 's a' testveréhez Josefhez, a' tavalzon szerentséink fogna lenni. Erre mutatathat a' Fő Ceremoniamesternek Salmatorisnak ide való rendeltetése, 's a' Császári Testőrző feregnek Olasz ország felé való utazása, a' melly már útnak indult Párisból. Ez a' környüállás okozhatja gyanitható képpen azt is, hogy számos Frantzia Regementek az ide való gyülekezésre rendelést vettek. Reménységünk lehet e' szerint,

hogya a' mi jövendő béfi forunk is nem soká áll-
landó talpköre helyheztesedik.

Napnyugoti Amerika.

A' St. Domingói új uralkodóról Defszalinesről egy idő-óta külömbkülömb féleket olvastunk; most, hogy Első Jákob név alatt Hayti Császárságra emeltette volna magát; majd ismét, hogy megölettetett volna. Most egy levelet olvasunk ezen tárgyról a' Neyorki Ujságban, a' melyet egy St. Domingó szigetén tartózkodó Amerikai ember a' mult Oktob. 19-kén irt egy Neyorki barátjához, ilyen képpen rajzólvan-le a' dolgot: — „

„Tegnap hagytam oda Port-au-Prince városát, minekutánna egy valósággal különös és ujjnemű szolennitást szemlélni alkalmatosságom lett volna ott; értem a' Defszalines' Császárrá való neveztesését, a' mely e. hónapnak 8-kán ment véghez. Már harmad nappal az előtt minden útkon a' fő város felé nyomuló Feketék' sokasága nyüzsgött, a' kik, hogy annál sebessebben jöhessenek, 's valahogy el ne maradjanak, úgy sem sokból álló ruházatjokat szamarjaiknak hátokra rakván, aszszonyok férjfiak, vének ifiak, éjjel nappal tsaknem mezitelen és futva seregeltek öszize a' fő városba. Sokak még tsak az Adám figéja levelével sem takarták magokat. A' Fekete fegyveres sereg a' koronázás' napján már hajnali 3 órákor sorban állott; mingyár akkor megszólaltak az ágyuk, a' mellyeknek a' puskatüzzel elegyedett rettenetes durrogása, egy egész órát tar-

tott szünetlenül. A' Fekete nép az első jeladás-
ra, mintha magán-kívül lett volna, úgy rohanta'
Márs' mezejére, a' mellyen egy valami 7000
emberekből álló fegyveres sereg előre négy szege-
letű fort formált vala egy nagy alkotmány körül,
a' mellyet ezen szolemmitás végett allítottak volt
fel. Felmenvén Gen. Christoph ezen áliásra,
eléggé parantsolta a' fokaságnak a' halgatást, ha-
nem leg kissebb fogamatja nem volt parantsolatjá-
nak. Tsakugyan felolvalla így is a' Cs. Hirde-
tél, a' nélkül, hogy valaki egy szót érthetett vol-
na belőlle. Az olvasásnak végződése után még
nagyobb lármá támadott; a' férfiaknak, afzö-
nyoknak, és gyermekeknek az ágyúk és puskák
szavával elegy kiáltások leirhatatlan. A' piatz-
ról egy nagy szin formájú épületbe nyomult béa'
fokaság, a' melybe nekem béverekedni (így szoll
a' tudósító) lehetetlen volt. Ezen szinbe olyan
tolyongással kezdett a' zabolátlan nép az első jel-
adásra bényomúlni, hogy én és véllem lévő tár-
saim szerentsénknak tartottuk benn nem lenni. Igaz
hogy nem is hallhattunk semmit. Ki tudja kü-
lőmben is, valyon benn az épületben nem szolgál-
tott volna ennek a' fekete népnek bosszúságára
fejér szinünk, 's magunknak veszedelmünkre. Egy
Ka p várossa béli Tiszt esmérösöm, a' ki a' Koró-
názásnak óltára mellett állott, és mindent látott
hallott, így írta azt le előttem: — „

„Minekutánna a' Polgári és Katona Elöljá-
rok bégyülekezevén, helyeikre ültek volna, meg-
jelent végezetre Deszsalines is, jobbjá felől Abbé
Desfontaines, balja felől Petion állván. Leg első
tízteletet tett néki egy muzzikus sereg egy erre az

alkalmatosságra készült ének mellett. A' szín (vagy templom) fel kerekded formára lévén alkotva, a' közepe táján volt készülve egy széles állás, a' melyre két felől lehetett gráditson felmenni. Az egygyiken Deszszalines, a' másikon Desfontaines és Petion mentek fel. A' zabolatlan nép, a' melynek eddig való lármázása leirhatatlan, az Oltárnak látására úgy eltsendesedett ekkor egy szében, hogy egy levélnek mozdulását meg lehetett volna hallani. Az egész szolennitás azonközben nem egyébből, hanem a' népnek a' Császár hűségére való meghiteltetéséből állott, a' mellyet Desfontaines fogadott el. Az egész esküvés' szolennitással alatt tsudára méltó tsendesség volt. —

„A' Deszszalines Császári ruháján semmi különöset nem lehetett látni, kivéven a' fején lévő siphát vagy süveget, a' melly gazdagon meg volt rakva drága gyémántokkal. A' koronázásnak helyéről az esküvés után leg kisebb késelem nélkül kijöven, kardot rántot, és az egygyik katona osztályt maga vezérelvén, a' város felé visszaindult. Az ágyuk ismét megfzollaltak — a' nép kiáltása: éljen Deszszalines, éljen I-ső Jákob! a' levegőt bétöltötte. A' városban a' fő templomba menvén a' fokafág, a' fegyveres sereg a' templom körül sorba állott, és a' Császár jelenlétében a' Hayti Birodalom' virágzásáért Te Deum laudamus énekeltetett. A' Templomból ismét a' Mars mezejére tért vissza a' Proceszszió, a' hol Deszszalines a' katona sereget szállására botsátván, maga, Generalissaitól és egyéb fő tisztjeitől Port-au-Prince városába ment vissza. — „Az egész szolennitás alatt nem volt a' Császár mellett, mig a' fegy-

veres sereget el nem bocsátotta, semmi különös
 órálló sereg, és lóra sem akart az alatt ülni te-
 lyelleggel. —

„Az örvendő nép lármája a' békövetkezett
 éjjel még lerajzolatlanabb volt. Azonközben
 tsudálkozással szemléltem, hogy, noha egy Feketé-
 Tilzt esmeretömnnek látsalágában egész éjjela' vá-
 ros utzam jártam, részeg emberre, ilyen sok za-
 bolatlan tsodélék Feketék között alig találtam, a'
 melly egy ilyen környülállás alkalmatosságával tsu-
 dálkozásra méltó dolog. A' kortosoktól ellen-
 kezöt tapasztaltam: ezek között virattkor is fo-
 kakat lehetett földrészen a' házak mellett hever-
 ve szemlélni. Az éneklő, és tántzoló, férjfi és
 afzlzony, idős és fiatal, öreg és gyermek tsodélé-
 keket, fok helyen tsak nem félmezitelen tolyong-
 ni látván, lehetetlen lett volna valakinek a' régi
 természeti együgyü világra nem emlékezni. Jelen
 volt ezen emberek' nem mondhatjuk szöreiket, ha-
 nem inkább gyapjaikat, megfodorgatva (frizirozva)
 jó illatú fűffel megfűllötetve, behajporoztatva
 szemlélni. Egy afzlzonyembert sem szemléltem
 a' szolennitáson jelen lenni, a' ki a' Császári sa-
 miliához tartozott volna. —

„Most már minden kézületeiből úgy látszik
 Dessalinesnek, hogy egész erejét a' sziget' Spa-
 nyol része ellen akarja fordítani, a' mellynek fő
 várossát St. Domingót még ma is meglehetősen erő-
 vel bírják az egygyesült Spanyol és Frantzia se-
 regek. En úgy itélek, hogy ha a' Feketék ereje
 az ő bátorságoknak és eltökéllettségeknak megfe-
 lelhet, azon a' részzen sem fog maradni egy se-
 jés katona is. — „A' Frantziák Port-au-Prince

yároffát Port-Republicainnek nevezték volt a' re-
volutzió alatt: a' Feketék pedig nem tsak hogy
a' régi nevit vizsgálta adták, hanem néhány háza-
kat, a' mellyeken még Fr. czimereket lehetett szem-
lélni, egészfzen semmivé tettek.,,

Magyar Ország.

Az itt következő, több tekintetben különös
hetsü tudósítások, hasonló nagy betsben lévő ne-
vü Uri Hazánkliától érkeztek (egy kevés késede-
lemmel) hozzánk: — „

„Beretön, Zemplény Vármegyében, No-
vembernek 11-dikén. — Ma temettük-el itt en-
nek az egész tájéknak elfelejthetetlen díszét, Cs.
K. Consiliárius Kazinczi Kazinczy András
Urat. Attya Kazinczy Dániel, anyja pedig
Szirmai Theresia volt. Született April.
11-dikén, 1738-ban; megholt itt Beretön, két esz-
tendei sínlése után, Novemb. 8-dikán 1804. Fia-
talabb esztendeji ólta köz hivatalt nem viselt, de
Vármegyénknek minden nehezebb dolgaitanátsa-
in fordúltak-meg, 's két Diétákon Követségét is vi-
selte. Tisztelt Özvegye benne a' legjobb férjét,
két gyermekei a' leghűségesebb atyát, alattavalóji
a' legkegyesebb Urat, szomszédjai a' leg igazabb
barátot, az egész táj pedig egy eleven elinélő
társat 's Magyar szivességü Vendéglőt vesztettek-
el. (Eltemettetése' napja, Növ. 11-dike, familiájá-
nak egy más történet miatt is emlékezetes nap-
jává lett; ezen volt tudniillik öszvekelése M. Ka-
zinczy Ferencz Ornak Nagy-Kázmért, Mélt. Gróf

Szendrei Török Lajos Urnak Sophia Antónia leányával.)

„Nagy-Kéz mértt, Zemplény Vármegyében, Decemb. 8-dikén 1804. — Ezen Vármegyének utolsó Köz-Gyűlése' alkalmatosságával Mélt. Jékelfalvi Jékelfalusi József Cs. K. Kamarás-Ur egy igen nemes tselekedet által vont új fényt tündöklésben lévő nevére. Vármegyéneknek köz-Iszereteti ifjú Vice-Ispánja Nagy Lónyai's Vásáros-Naményi Lónyai Gábor Ur által az ár-
vák' dolgaiban tartott tanácskozás mellérendeltetésén, ezen emberi's kerelstyéni célra kétezerforintból álló áldozatot tett. — Magasztalására Izolgal ezen nagy birtokú Uraságnak az is, hogy az Udv. Consiliarius Szirmay Antal Ur által dedák nyelven írt és leg-közelébb két darabban kiadott Zemplény Várm. Topographiája' és Historiája' kinyomtatására ötfüz. forintot ajándékozott. Így vonsz magára igaz ragyogást a' nagy lélek, melly ragyogás ofztán új jótétellé vál, mert mások felelzmélnék a' ragyogásra 's követik a' szép példát.

A' most említett munka mellé készült Zemplény Vármegyei Mappa' réz tábláját Ő Excell. a' Fő-Ispán az elmúlt Octoberben tartott Tiszvárlasztó-Szék' (Restauratió) alkalmatosságával a' Vármegye' Archivumának ajándékozta. Ezen Karacs Ferencz Hazánkfia által metszett réz táblának ditséretére szükség megjegyeznünk, hogy az Vármegyénk' életben lévő Földmérője Blaszkó János Ur rajzolta, és hogy az olly tökéletes rajzolás, a' millyeknek minden Vármegyénk' delineatióit óhajthatnánk.

U n g v á r r ó l, Jan. 14-kén. Igen nevezetes és ohajtott nap vala e', T. N. Megyéinknek minden Rendjeire nézve, úgy mint a' mellyen a' Tifzti Karoknak törvény szerént való meg ujittatások, a' melly a' múlt Majus hónapban kivánt tökéletességre nem vitetődhetett vólt, ez úttal nagy megelégedéssel végre hajtatott. Minekutánna t. i. M. Kir. Biztos Benedekfalvi L ú b y K á r o l y U r, közönttünk négy hónapokig bõltsen és szorgalmasan munkálkodott vólna, végezetre a' N. Megyének N. Rendjeit öfzsze hívatta. A' számos Gyülekezet, a' melly mind ezen mind a' szomszéd N. Megyékből öfzsze seregelvén, utzáinkat eltöltötte vala, a' Mélt. Biztos Urnak példaadása által buzdittatván, reggeli 9 órakor nagy számmal a' Parochialis templomba menvén; ezen nagy munkának szerentsés végrehajtódhatásáért leg előbb is buzgóan Istenünkhöz folyamodott. Onnan kijöven, egyenesen a' régi várba mentek a' N. Rendek, és magok közzül kettős Deputátziót válofztván, azt a' Mélt. K. Biztos Ur meghívására küldötték. Valamint ezehez kettős Deputatziójok által a' Ns. Rendek a' Mlgos Biztos Urat szivesen hívatták, úgy személyes megjelenését is telyes örömmel és számos V i v á t kiáltással fogadták; a' ki is azon idő alatt, a' mellyben közöttünk munkálodott, már annyira megnyerte vala minnyájunknak szívünket és bizodalmunkat, hogy előre egéfsz meggyöződéssel lehettünk az eránt, hogy F. Királyunknak kegyelmös atyai intézetei szerént, N. Megyéinknek bõldogságát a' jó kormányozásnak szelidséggel és bõltselleggel való rendbelfedése által állandó talpköre fogja közöttünk helyheztetni; mely

re nézve az uttrábra rendelkezett Izámos adóz-
 nap, is a' Statutok Haza előtt leirt álló ügyfű-
 mezőket Nemesség mint edes Atjónak szavait eg-
 halgattak, melion az eleibe kildetett Deputálók
 előtt m. indott, Izáve ható Izavakkal éjéztette lí-
 verket a' Felbőgés leírás Malatiztnak közöztök-
 rendő eláradata étant, léő hogy ok is a' szeli
 erőlyt éltet, az Izóv és Izóvák étant való bizoda-
 lombat, meg ne tártó emyének. Azután a' Tek-
 Statutok Házaban az Előelői Izőből is igen sür-
 tet. Iate G. r. t. t. mendván, mindeneknek sziveket
 fel bizdította a' tótta és királya szeretethez rö-
 léő Izóv és Izóvák magataltaláca, és íő-
 kabnak izemel. Konvencióban tábbadtak, a' mely
 után a' kandiátorok közöztéllyes Izóvák
 közöztéges egyeztetés, Isóp. és pallórozott Nemes
 Nemzethez állendó aránytalóval ezek válatatnak
 közöztéges Izóvák lettek.

O. V. Hódvornak, Tek. Bácskayevéi Kuhn Imre
 S. V. Hódvornak, T. Előelői Horváth György
 Fő Notariusnak, T. Dóltzeghy Pál
 V. Notariusoknak, Thuránizky Ilván, és Badal
 Mihály

Árchivariusnak, Harafszky András
 Cancellárnak, Tomtsányi László
 G. Perceptornak, Pongrácz Ferencz,
 V. Perceptornak, Tomtsányi Gábor

Az Ungvári Írásban.

Fő Szolga Birónak, Horváth Adám
 V. Sz. Birónak, Gál Homoky György
 Eskütteknek, Kürty József és Szatthmáry Adám
 P. Perceptornak, Bereczik Imre

A' Kaposi Járásban.

Fő Sz. Birónak, Orofz Ignátz

V. Sz. Birónak, Moktsay János

Eskütteknek, Gál Homoky József és Berczik György

P. Perceptornak, Tabóldy Sándor

A' Szobrántzi Járásban.

Fő Sz. Birónak, Nemes Lőrincz

V. Sz. Birónak, Szmrecsányi István

Eskütteknek, Mólnár László, és Polányi Antal

P. Perceptornak, Pribék Sigmond

A' Szeregyeci Járásban.

Fő Sz. Birónak, Szerentsy Tamás

V. Sz. Birónak Buday István

Eskütteknek, Gálotsy László és Bánótz Sándor

O. Fiscalisnak, Vitzmandy István,

V. Fiscalisnak Löley Sándor

Castellanus és Commissariusnak Ritzkó István,

Commissariusoknak, Köröskényi János és Fodor János

Hajduk Hadoagyanak Sztankóczy Ferencz, —
Urak

Kiknek, és a' ki nevezett Assessoroknak meg hűtöltötések, tellyes öröm, és vivat kívánások után, szállására kéfértük a' M. gos Biztos Urat, ki is minekelötte el hagyott volna bennünket helyes Rendeléseknek tételére birta a' T. N. Rendeknek sziveiket: hogy egyesített erüvel, és szivvel a' leg jobb gazdálkodás mértéke szerént Vármegye Há- zát épitessen: melly nélkül e' N. Megye eddig szükölködött. Ezek hogy illy szerentsésen végez- tettek Felséges Királyunknak kegyességét hangos szóval áldotta Mélt. Biztos Ur: 's vélle együtt az egész fokaság. Végre a' Jó Isten áldja meg ezen

Méltóságos Urat, mellyben Attyát találta fel Mész-
gyónk. Halálatoffiagnak olzlopát emeljük sziveink-
ben ő eránta: mert véllünk kegyesen, és igazsá-
gosan nyájaskodott. Vivat! Vivat! Vivat!

Harmadszori Híradás.

A' Pelli nary Szemináriumban felállott De-
pozitóriumban rézcs ezébbeli afztalos Mesterek kö-
zfönettel emlitik azon hazafüi fejedelmet, mellyé
öket tit. várúrlók méltóztatták. Reménylén,
hogy már tellyesen megfelellhetnek ugyanazok' ki-
vántágaikkuk, bátran ajánlják további szolgálat-
jokat. Azoknak, kik a' belföldi műveket betsül-
vén, hatznofan táplállják az emelkedő honnyi
iparkodást, jelentik, hogy ezen Depozitóriumnak
lenkivel hinta semmi köze is, és abba sem külföi-
di sem kontár-munka bé nem véllik, hanem csak
ollyan, mellyért a' mestere, mint mendva-tsinált
tulajdonnyáért kezes lehet. Ha iniduzással ab-
ban történetből valami nem talállatnék, igérik a'
rézcs mesterek, hogy azt mentől hamarabb a' vá-
sárló tettzése szerezint, úgy nem külömben akár
melly épülethez való munkákat is a' legillendőbb
áron keizíteni fognak. Többnire hizelkednek má-
goknak vagy tsak azért is a' N. Haza' bizodálmá-
val; hogy minden darabnak az árát előre meghá-
tározzák; mellyet kéntelenek kitsinyre szabni; mi-
vel kiki közüllök maga kezére dolgozik; követke-
zéseképpen az eladásban tsak úgy előzheti meg társ-
sait; ha mentől oltsóbbra hagygya munkáját.